

Колко голъмъ и да са показва този периодъ, ний ще видимъ послѣдъ, че нѣмамъ никакво право да предполагамъ, че центра, около който обикновено слънчова-та система, може да са постави на таквото сравнително близко разстояніе; какво-то е срѣдно-то разстояніе на най-голъмъ-тѣ звѣзды. Но каква е дѣйствителна-та скоростъ? Колко мили това огромно събраніе отъ хвърковати мірове извървява всяка година въ свое-то неизвѣстно странствованіе? Този е послѣдниятъ въпросъ, даже и той не е избѣгнъ сполучливи-тѣ изслѣданія на человѣческата умъ. Въ предидущата бесѣда нѣй поменахъ за открытие-то на паралакса на една или двѣ неподвижни звѣзды; а подробно-то изложеніе на нѣколко забѣлѣжителни изслѣданія върху срѣдни-тѣ разстоянія на звѣзды отъ различни величины може да са чете въ добрѣ изработено-то съчиненіе на Струве: «За звѣздно-то Небе», кое-то са появи преди десятина години.

Струве, съ най-остроумно и основателно изслѣданіе, получилъ единъ редъ числа, кои-то представлявали **относителни-тѣ** срѣдни разстоянія на звѣзды-тѣ отъ всички величины, отъ най-голъмъ-тѣ до най-малки-тѣ, кои-то могътъ да са видѣть само въдвадесет-футовътъ рефлекторъ на Хершеля. Отъ слънце-то, като отъ центра, Струве послѣдователно проектираше мысленно концентрически сферы и представлявалъ, че между ними имъ са заключаватъ звѣзды-тѣ отъ различна величина. Радиуса на първа-та сфера достига **най-близки-тѣ** звѣзды отъ първа-та величина, а радиуса на втора-та сфера достига до **най-далечни-тѣ** звѣзды отъ съща-та величина; а срѣдния-та величина на два-та радиуса ще представлява срѣдно-то разстояніе на звѣзды-тѣ отъ първа-та величина. Също-то трѣба да са каже и за концентрически-тѣ сферы, кои-то съ свойства на повърхности обгръщатъ звѣзды-тѣ на други-тѣ величины.

Кога-то по тѣзи данни била съставена една таблица, коя-то показвала относителни-тѣ разстоянія на звѣзды-тѣ отъ всички величины, тога съ внимателно то изслѣданіе показало, че числа-та, кои-то изражавали тѣзи разстоянія, съставлявали правилна геометрическа прогрессія. По този начинъ, ако разстояніе-то на звѣзды-тѣ отъ шеста-та величина са приеме за **единица**, то ще намѣримъ, че разстоянія-та на звѣзды-тѣ отъ четвърта-та величина ще бѫде **половина**; а разстояніе-то на звѣзды-тѣ отъ втора-та величина ще бѫде **четвъртина** и т. н. за четни-тѣ числа, кои-то изражаватъ величины-тѣ на звѣзды-тѣ; а пъкъ разстояніе-то на звѣзды-тѣ отъ **пета-та** величина ще са получи като раздѣлимъ единица-та съ квадратниятъ коренъ на число-то 2; а отъ това ще са получи разстояніето на други-тѣ нечетни величины като го дѣлимъ постоянно се на 2. Като говоримъ математически, разстоянія-та на звѣзды-тѣ отъ различни величины съставляватъ една геометрическа прогрессія, на коя-то знаменателя е равенъ на единица, раздѣлена на квадратниятъ коренъ отъ число-то 2. *)

*) Геометрическа прогрессія са нарича единъ редъ отъ числа, отъ кои-то всичко послѣдующе е единакво число пакти по-голъмо или по-малко отъ предидуще-то н. пр. $2 : 4 : 8 : 16 : 32 : 64 : 128$: и т. н. или $128 : 64 : 32 : 16 : 8 : 4 : 2$. Въ тѣзи прогрессии число-то, кое-то показва колко пакти всякой послѣдующъ членъ